

2020/2076(INI)

26.5.2020

NÁVRH ZPRÁVY

o nové dlouhodobé strategii pro průmyslovou budoucnost Evropy
(2020/2076(INI))

Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku

Zpravodaj: Carlo Calenda

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ.....	10

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o nové dlouhodobé strategii pro průmyslovou budoucnost Evropy (2020/2076(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU), zejména na články 9, 151, 152, čl. 153 odst. 1 a 2, jakož i na článek 173, který se týká průmyslové politiky EU a mimo jiné odkazuje na konkurenceschopnost průmyslu Unie,
- s ohledem na články 14, 27 a 30 Listiny základních práv Evropské unie,
- s ohledem na SFEU a na Smlouvu o Evropské unii (SEU), zejména na čl. 5 odst. 3 SEU a na Protokol č. 2 o používání zásad subsidiarity a proporcionality,
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. května 2020 o novém víceletém finančním rámci, vlastních zdrojích a ozdravném plánu (2020/2631(RSP))¹,
- s ohledem na hospodářskou prognózu Komise: jaro 2020,
- s ohledem na závěry předsedy Evropské rady ze dne 23. dubna 2020 v návaznosti na videokonferenci členů Evropské rady,
- s ohledem na své usnesení ze dne 17. dubna 2020 o koordinovaných opatřeních EU v boji proti pandemii COVID-19 a jejím následkům²,
- s ohledem na společné sdělení Komise a vysokého představitele ze dne 8. dubna 2020 o globální reakci EU na COVID-19 (JOIN(2020)0011),
- s ohledem na závěry předsedy Evropské rady ze dne 23. dubna 2020 v návaznosti na videokonferenci s členy Evropské rady o COVID-19,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 13. března 2020 nazvané „Koordinovaná ekonomická reakce na koronavirovou nákazu COVID-19“ (COM(2020)0112),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. března 2020 nazvané „Nová průmyslová strategie pro Evropu“ (COM(2020)0102),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. března 2020 nazvané „Strategie pro udržitelnou a digitální Evropu“ (COM(2020)0103),
- s ohledem na návrh nařízení Komise ze dne 4. března 2020, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (EU) 2018/1999 (evropský právní rámec pro klima) (COM(2020)0080),

¹ Přijaté texty, P9_TA(2020)0124.

² Přijaté texty, P9_TA(2020)0054.

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. února 2020 nazvané „Formování digitální budoucnosti Evropy“ (COM(2020)0067),
- s ohledem na pracovní program Komise na rok 2020 nazvaný „Unie, která si klade vyšší cíle“ (COM(2020)0037),
- s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2020 o Zelené dohodě pro Evropu (2019/2956(RSP))³,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 14. ledna 2020 o investičním plánu pro udržitelnou Evropu (COM(2020)0021),
- s ohledem na své usnesení ze dne 18. prosince 2019 o spravedlivém zdanění v digitalizované a globalizované ekonomice – BEPS 2.0 (2019/2901(RSP))⁴,
- s ohledem na závěry ze zasedání Evropské rady ze dne 12. prosince 2019 (EUCO 29/19),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 o Zelené dohodě pro Evropu (COM(2019)0640),
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 20. června 2019 nazvané „Nový strategický program pro EU 2019–2024“ (EUCO 9/19),
- s ohledem na závěry o strategii pro budoucnost průmyslové politiky EU ve znění přijatém Radou na 3655. zasedání konaném dne 29. listopadu 2018,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 13. září 2017 nazvané „Investice do inteligentního, inovativního a udržitelného průmyslu – Obnovená strategie průmyslové politiky EU“ (COM(2017)0479),
- s ohledem na své usnesení ze dne 5. července 2017 o vypracování ambiciózní průmyslové strategie EU jako strategické priority pro růst, zaměstnanost a inovace v Evropě (2017/2732(RSP))⁵,
- s ohledem na své usnesení ze dne 1. června 2017 o digitalizaci evropského průmyslu (2016/2271(INI))⁶,
- s ohledem na otázku k ústnímu zodpovězení předloženou Komisi o vypracování ambiciózní průmyslové strategie EU jako strategické priority pro růst, zaměstnanost a inovace v Evropě (O-000047/2017 – B8-0319/2017),
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. ledna 2016 o směřování k Aktu o jednotném digitálním trhu (2015/2147(INI))⁷,

³ Přijaté texty, P9_TA(2020)0005.

⁴ Přijaté texty, P9_TA(2019)0102.

⁵ Úř. věst. C 334, 19.9.2018, s. 124.

⁶ Úř. věst. C 307, 30.8.2018, s. 163.

⁷ Úř. věst. C 11, 12.1.2018, s. 55.

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 19. dubna 2016 nazvané „Digitalizace evropského průmyslu – dosažení maximálních přínosů jednotného digitálního trhu“ (COM(2016)0180),
 - s ohledem na Pařížskou dohodu, která byla ratifikována Evropským parlamentem dne 4. října 2016,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 5. října 2016 o potřebě evropské politiky reindustrializace s ohledem na nedávné případy společností Caterpillar a Alstom (2016/2891(RSP))⁸,
 - s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 15. prosince 2016 a ze dne 23. června 2017,
 - s ohledem na závěry Rady o agendě v oblasti konkurenceschopnosti průmyslu, o digitální transformaci evropského průmyslu a o balíčku týkajícím se technologií pro jednotný digitální trh a modernizace veřejných služeb,
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 14. října 2015 nazvané „Obchod pro všechny – Cesta k zodpovědnější obchodní a investiční politice“ (COM(2015)0497),
 - s ohledem na své usnesení ze dne 15. ledna 2014 o reindustrializaci Evropy s cílem podpořit konkurenceschopnost a udržitelnost (2013/2006(INI))⁹,
 - s ohledem na sdělení Komise ze dne 22. ledna 2014 nazvané „Za obnovu evropského průmyslu“ (COM(2014)0014),
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanoviska Výboru pro mezinárodní obchod, Výboru pro zaměstnanost a sociální věci, Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin, Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů, Výboru pro regionální rozvoj, Výboru pro kulturu a vzdělávání a Výboru pro právní záležitosti,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (A9-0000/2020),
- A. vzhledem k tomu, že Unie potřebuje novou průmyslovou strategii, která zajistí, aby její průmysl byl globálně konkurenceschopnější, odolnější a udržitelný ve vztahu k životnímu prostředí; vzhledem k tomu, že tato strategie by měla zahrnovat přechod evropského průmyslu k digitalizaci a klimatické neutralitě a upřednostňovat zásadu „energetické účinnosti na prvním místě“, úspory energie a technologie obnovitelné energie;
- B. vzhledem k tomu, že průmyslová strategie Unie by měla zajistit správné fungování jednotného trhu, vytvořit rovné podmínky v rámci EU i mimo ni a zajistit snazší přístup k financování, surovinám a trhům, jakož i odpovídající úroveň investic, výzkumu a inovací, vzdělávání a dovedností pro posílení konkurenceschopnosti a udržitelnosti;
- C. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19 a její dopad vedly v Evropě k nebývalému

⁸ Úř. věst. C 215, 19.6.,2018, s. 21.

⁹ Úř. věst. C 482, 23.12.2016, s. 89.

hospodářskému poklesu; vzhledem k tomu, že v této souvislosti by jakákoli průmyslová strategie zaměřená na budoucnost měla začít řešením oživení průmyslu;

- D. vzhledem k tomu, že nové dluhy sjednané s cílem přežít hospodářský pokles pravděpodobně povedou k tomu, že společnosti budou mít křehčí finanční strukturu, což v dlouhodobém horizontu povede k pomalému růstu,
1. je toho názoru, že digitální a environmentální transformace by měly do roku 2050 tvořit jádro všech strategií Unie; v této souvislosti vyzývá Komisi, aby definovala komplexní průmyslovou strategii, kterou by přechod řídila, podporovala transformaci a zaručila strategickou autonomii Unie;
 2. je si vědom toho, že dynamika trhu sama o sobě neřeší narušení vzniklá během procesu transformace, pokud transformace není řádně řízena a neexistuje silná průmyslová politika; je si rovněž vědom, že zatímco trhy, hospodářská soutěž a inovace vytvářejí tlak na transformaci, společnost a životní prostředí čelí jejím dopadům; domnívá se, že vyvážení počtu ztracených pracovních míst v tradičních odvětvích novými pracovními místy vytvořenými v digitálním a environmentálním odvětví samo o sobě nestačí, neboť tato nová pracovní místa nevznikají ve stejných regionech ani nejsou obsazována stejnými pracovníky; vyzývá proto Komisi, aby zajistila, že tyto přechod bude rozumný a sociálně spravedlivý a že veškerá opatření zaměřená na urychlení procesu transformace (digitální, environmentální aj.) budou doprovázena odpovídajícími iniciativami zaměřenými na zvyšování dovedností a rekvalifikaci pracovníků s cílem zvládnout účinky tohoto zrychleného procesu jak na regiony, tak na lidi;
 3. s ohledem na aktuální souvislosti se domnívá, že Unie potřebuje novou, na míru uzpůsobenou průmyslovou strategii, která se zaměří na dvě odlišné fáze: první na oživení a druhá na obnovu a transformaci; vyzývá proto Komisi, aby přizpůsobila strategii zveřejněnou v březnu 2020 současné situaci, zabývala se oběma fázemi a současně aby cíle v oblasti digitálních technologií a životního prostředí neustále zachovávala jako priority;

Fáze první – oživení

4. vítá dočasný rámec státní podpory jako způsob rychlého přesunu likvidity tam, kde je to naléhavě zapotřebí; vyzývá nicméně Komisi, aby zajistila, že podpora poskytnutá v krizové fázi nepovede k trvalému narušení jednotného trhu;
5. domnívá se, že ekonomické režimy zavedené jednotlivými členskými státy s cílem pomoci malým a středním podnikům a společnostem vyrovnat se s krátkodobým nedostatkem likvidity jsou užitečné, zvýší se však úroveň zadluženosti těchto podniků; v této souvislosti proto vyzývá Komisi, aby usnadnila oživení prostřednictvím daňových režimů, které upřednostní vlastní kapitál před dluhy a granty před úvěry a/nebo zárukami;
6. vyzývá Komisi, aby do plánu oživení zahrnula strategii pro opětovné zavedení průmyslu v Evropě a přemístění průmyslové výroby ve strategických odvětvích; dále vyzývá Komisi, aby zaujala rozhodnější postoj k nekalé globální hospodářské soutěži a k dravým akvizicím státem vlastněných podniků a státních fondů; je toho názoru, že v této souvislosti by Unie měla zavést prozatímní režim nástroje na ochranu trhu;

7. zdůrazňuje, že během této kritické fáze by Unie měla chránit svůj trh ve strategických odvětvích a blokovat převzetí a přímé zahraniční investice, které by mohly dále zvýšit závislost trhu na zahraničních mocnostech;
8. je toho názoru, že plán oživení průmyslu by měl pomoci vytvořit nové ambiciózní a inovativní evropské průmyslové projekty, které budou doprovázet probíhající revizi pokynů pro „důležité projekty společného evropského zájmu“ (IPCEI), a to s cílem podpořit vznik předních evropských aktérů ve strategických průmyslových odvětvích, kteří budou schopni konkurovat v celosvětovém měřítku;
9. považuje fond na podporu oživení (dále jen „fond“) za pilíř první fáze, tj. oživení průmyslu EU po COVID-19; vyzývá Komisi, aby zajistila, že fond bude zaveden rychle a:
 - a) bude mít dostatečnou finanční kapacitu k vyrovnání škod způsobených krizí COVID-19 v evropském průmyslu;
 - b) bude pokud možno řízen přímo Komisí prostřednictvím evropských programů, aby se zabránilo dalšímu narušení jednotného trhu;
 - c) bude rozdělovat finanční podporu mezi různá průmyslová odvětví v závislosti na utrpených škodách, problémech, jimž daná odvětví čelí, a výši vnitrostátní finanční podpory, která již byla poskytnuta prostřednictvím vnitrostátních režimů podpory;
 - d) podpoří vnitrostátní fiskální systémy, které stimulují kapitálové investice soukromého sektoru a umožňují společně převést část úvěrů poskytnutých fondem na kapitál;
 - e) upřednostní společnosti a malé a střední podniky, které své obchodní plány zaměřují na digitální a environmentální transformaci;
 - f) posílí záruční program EIB a doplní vnitrostátní programy s cílem posílit dopad a postupně nahradit vnitrostátní režimy;
10. zdůrazňuje, že je třeba podporovat udržitelné a spravedlivé oživení po krizi COVID-19 s cílem posílit růst v EU prostřednictvím zvýšení investic do digitální a ekologické transformace; žádá Komisi, aby podpořila ambiciózní fond na podporu oživení, který bude součástí silnějšího VFR a bude začleněn do rozhodnutí o vlastních zdrojích, a aby usilovala o koordinaci fiskálních politik s cílem posílit evropský fiskální rámec; je toho názoru, že po vyvrcholení pandemie by se fond měl stát stálým fondem pro obnovu s cílem podpořit digitální a ekologickou průmyslovou transformaci;
11. vyzývá Komisi, aby před předložením nových návrhů právních předpisů nebo před přijetím nových opatření provedla podrobné posouzení dopadů týkající se možných nákladů a zátěže pro evropské společnosti a malé a střední podniky; vyzývá Komisi, aby navrhla přiměřenou podporu pro postižená odvětví v případech, kdy nelze zabránit negativnímu dopadu;

Druhá fáze – obnova a transformace

12. domnívá se, že po ukončení nouzové fáze by Unie měla zahájit druhou fázi své průmyslové strategie: zajištění konkurenceschopnosti, odolnosti a udržitelnosti svých průmyslových odvětví v dlouhodobém horizontu;
13. zdůrazňuje potenciál oběhového hospodářství pro modernizaci hospodářství Unie, snížení její spotřeby energie a zdrojů a přeměnu celých průmyslových odvětví a jejich hodnotových řetězců;
14. domnívá se, že na domácích a světových trzích s nízkoemisními technologiemi a udržitelnými produkty, procesy a službami existuje značný potenciál, a to v celém hodnotovém řetězci od surovin po energeticky náročná průmyslová odvětví, výrobu a odvětví průmyslových služeb; dále se domnívá, že klimatický akt představuje první krok k začlenění klimatických cílů do právních předpisů Unie; domnívá se, že je rovněž zapotřebí ucelenější a systematičtější cílový rámec s cílem zajistit soudržnost politik ve všech politikách Unie a homogenní přístup ke správě věcí veřejných ve všech oblastech politiky, což vytvoří cestu k jasné a stabilní strategii pro evropský průmysl;
15. trvá na tom, že skutečně účinná evropská průmyslová politika potřebuje mít přehled cílů v oblasti klimatu, který bude sloužit jako plán pro utváření průmyslu budoucnosti; domnívá se, že k dosažení cílů Unie v oblasti klimatu by měla přispět všechna odvětví, a v tomto ohledu zdůrazňuje význam plynu coby prostředku transformace energetiky a vodíku jako potenciální průlomové technologie; vyzývá rovněž k tomu, aby byla věnována větší pozornost bezpečnosti sítí a dodávkám energie; vyzývá Radu, aby zvýšila výdaje z rozpočtu EU na úsilí v oblasti změny klimatu; vyzývá Komisi, aby zajistila, že odvětví s vysokým únikem uhlíku nebudou těžit z dotací EU a že EIB jako „klimatická banka“ Unie bude lépe využívána, aby se posílilo udržitelné financování veřejného a soukromého sektoru a pomohla společně v procesu dekarbonizace a aby se jako způsob ochrany výrobců EU a pracovních míst před nekalou mezinárodní hospodářskou soutěží využíval mechanismus pro přizpůsobení se změně klimatu na hranicích;
16. zdůrazňuje, že je třeba podpořit spravedlivou transformaci, a domnívá se, že dobře koncipovaný mechanismus pro spravedlivou transformaci, včetně Fondu pro spravedlivou transformaci, by posloužil jako důležitý nástroj pro usnadnění transformace a dosažení ambiciózních cílů v oblasti klimatu a zároveň by řešil sociální dopady; zdůrazňuje, že masivní financování tohoto nástroje, včetně dodatečných rozpočtových zdrojů, by mělo klíčový význam pro úspěšné provádění Zelené dohody pro Evropu;
17. vyzývá Komisi, aby přizpůsobila svou průmyslovou strategii rozšiřování průlomových technologií v Unii a jejich uvádění na trh tak, že bude poskytovat financování rizik pro technologie v rané fázi a rozvíjet rané hodnotové řetězce na podporu prvních komerčních, klimaticky neutrálních technologií a produktů;
18. domnívá se, že je naprosto nezbytné digitalizovat průmyslová odvětví Unie, včetně tradičních odvětví; vyzývá Komisi, aby investovala mimo jiné do ekonomiky založené na datech, do umělé inteligence, inteligentní výroby, mobility a odolných a zabezpečených vysokorychlostních sítí; vyzývá v této souvislosti Komisi, aby posoudila účinnost spolufinancovaných vnitrostátních režimů daňových zápočtů, které

by mohly doplnit nebo nahradit tradiční granty „na požádání“ / podporu založenou na nabídkách, zejména pro malé a střední podniky; zdůrazňuje význam Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a Fondu soudržnosti (FS) při podpoře vytváření pracovních míst, konkurenceschopnosti podniků, hospodářského růstu a udržitelného rozvoje;

19. vyzývá Komisi, aby zavedla jednotný evropský digitální a datový trh, podporovala výměnu údajů mezi podniky a mezi veřejnými institucemi, rozvíjela a zpracovávala údaje o evropské půdě, zejména údaje od veřejných orgánů, aby vytvořila lepší systém digitálního zdanění, v němž budou zisky zdaňovány tam, kde společnosti mají významnou interakci s uživateli, a aby dále rozpracovala evropské normy v oblasti kybernetické bezpečnosti, zejména pro kritickou infrastrukturu;
20. domnívá se, že transformace průmyslu vyžaduje začlenění nových znalostí a inovací do stávajících trhů a jejich využívání při vytváření nových trhů; vyjadřuje v této souvislosti politování nad tím, že Unie investuje do výzkumu a vývoje menší procentní podíl HDP než její globální konkurenti a že trpí vážným nedostatkem inovační kapacity v malých a středních podnicích, a to kvůli chybějícímu nezbytnému rizikového kapitálu; vyzývá Komisi, aby navýšila rozpočet pro programy, které jsou základem transformace průmyslu Unie, včetně programu Horizont Evropa, a aby podporovala součinnost mezi regionálními, vnitrostátními, evropskými a soukromými finančními zdroji skrze využitím synergií mezi všemi programy Unie;
21. je toho názoru, že ekosystémy budou klíčovými prvky příští průmyslové revoluce a budou poskytovat cenově dostupnou a čistší energii spolu s transformačními metodami výroby a poskytování služeb; dále je přesvědčen, že podpora spolupráce mezi průmyslem, akademickou obcí, malými a středními podniky, začínajícími podniky, odbory, občanskou společností, organizacemi koncových uživatelů a všemi ostatními zúčastněnými stranami bude klíčová pro řešení selhání trhu a podporu úsilí o překročení „údolí smrti“, a to i v oblastech, na něž se dosud nevztahují průmyslové zájmy;
22. považuje veřejné zakázky za zásadní hnací sílu transformace průmyslu; vyzývá Komisi, aby prozkoumala, jak plně využít pákového efektu veřejných výdajů a investic k dosažení cílů politik, a to i tak, že v rámci zadávání veřejných zakázek stanoví povinná environmentální a sociální kritéria; vyzývá rovněž Komisi, aby prosazovala ambicióznější nástroj pro mezinárodní zadávání veřejných zakázek, který zajistí vzájemnost a oboustranně platné normy;
23. vyzývá Komisi, aby přijala spolehlivý systém klíčových ukazatelů výkonnosti (KPI) pro analýzu dopadů regulace a nástrojů Unie *ex ante* a sledování pokroku a výsledků;
24. s ohledem na zásadně změněné mezinárodní hospodářské podmínky vyzývá Komisi, aby přezkoumala svá antimonopolní pravidla a aby i nadále zajišťovala, že prosazování právních předpisů EU v oblasti hospodářské soutěže bude účinné, pokud jde o udržení celosvětové konkurenceschopnosti Unie, a aby usilovala o rovnováhu mezi podporou tzv. „evropských šampionů“ a ochranou dodavatelského řetězce před nekalou hospodářskou soutěží, s cílem kompenzovat nedostatečně rovné podmínky na celosvětové úrovni vzhledem k vyšší míře koncentrace, rozpětí a nerovnosti, které jsou v hospodářství viditelné;

25. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

Úvod

Tato zpráva o průmyslové politice EU přichází v období, které je pro hospodářské činnosti po celém světě dramatické. Ekonomické důsledky koronaviru vedly k symetrickému dopadu na nabídku i poptávku, který nemá od druhé světové války obdoby. Finanční situace evropských společností se dramaticky zhoršila a ohrozila jejich schopnost investovat.

Zatímco se Unie připravovala na zrychlení dvojí epochální transformace, digitální a environmentální, vyžadující obrovské soukromé a veřejné investice, byli jsme převálcováni první pandemií moderní doby. Z tohoto důvodu zpráva navrhuje dvě odlišné fáze průmyslové politiky: první, období oživení výrobního systému, a druhou, období jeho obnovy a transformace. Určení aktivních výrobních ekosystémů Komisi bude muset představovat jádro všech iniciativ v oblasti průmyslové politiky, což umožní výběr zásahů, priorit a koordinaci iniciativ v oblasti výzkumu, vzdělávání a investic.

Průmyslová politika prosazovaná Uníi byla často příliš obecná a teoretická. Představovala kombinaci zásadních prohlášení, nedostatečných zdrojů a přílišného množství předpisů a byrokratických mechanismů. Proto se zpráva zaměřuje spíše na konkrétní nástroje a opatření, nikoli na prohlášení ohledně záměrů. Pro účinnou evropskou průmyslovou politiku je nezbytný dostatečně vysoký evropský rozpočet spolu s dalšími zdroji ze státních rozpočtů a emisí evropských cenných papírů. Doba slov, po nichž nenásledovaly činy, je minulostí. Další falešné začátky si nemůžeme dovolit.

Mezinárodní souvislosti – asertivnější Unie

Je jisté, že obě fáze proběhnou v rámci systému mezinárodních ekonomických vztahů, který je mnohem tvrdší a složitější než systém posledních třiceti let. Jedná se o uzavřenější a protekcionistický systém, kde je jasně patrný rozdíl mezi zeměmi s tržním hospodářstvím a zeměmi, kde stále převládá státní kapitalismus, nezřídká agresivní. Z tohoto důvodu bude EU muset na jedné straně důsledně respektovat zásadu volného obchodu a mnohostranný systém, ale zároveň bude muset zavést nástroje na ochranu obchodu a účinnější systém kontroly zahraničních investic. Totéž platí pro zabezpečení dodávek, mimo jiné skrze podporu mechanismů opětovné lokalizace strategických výrobních řetězců. Stejně tak bude zásadní, aby veškeré plány na dekarbonizaci evropských průmyslových odvětví byly doplněny o uhlíkovou daň na hranicích, která zabrání úniku uhlíku. Jednání o dohodách o volném obchodu bude muset odrážet povahu změněných mezinárodních vztahů a cíle Unie v oblasti životního prostředí. Protistrany na trhu budou muset být vhodně vybírány a bude nutné začlenit do dohod doložky o udržitelnosti, které budou mnohem přísnější než ty stávající.

První fáze – oživení

Zachování jednotného trhu musí být jedním z pilířů činnosti Unie v první fázi. Vnitřní trh bude oproti situaci před pandemií COVID-19 roztříštěnější a nevyvážený. Částečné pozastavení státní podpory zvýhodnilo země s větší dostupností finančních zdrojů. Je třeba jednat rychle a nahradit vnitrostátní režimy podpory pro podniky a pracovníky evropskými programy, které

budou řízeny Komisí. Fond na podporu oživení by měl sloužit především tomuto účelu a měl by upřednostňovat země, kde byla pomoc méně významná a kde pandemie způsobila větší škody.

Dalším základním prvkem strategie oživení musí být podpora rekapitalizace podniků. Poměr vlastního kapitálu a dluhu se zhoršil. Je třeba zavést výraznou fiskální podporu a přímý přístup ke kapitálu pro větší podniky s jasnými doložkami ohledně výstupů a o neutralitě při řízení. Fond na podporu oživení bude muset za tímto účelem zajistit konkrétní místo určení zdrojů.

Výrobní ekosystémy zvláště postižené důsledky koronaviru, např. cestovní ruch a letectví, budou vyžadovat větší podíl fondu a delší období zvláštního režimu státní podpory.

Druhá fáze – obnova a transformace

Evropské hospodářství bude možné restartovat pouze prostřednictvím účinného programu veřejných investic. Je proto nesmírně důležité, aby se pozastavení pravidel Paktu o stabilitě vztahovalo alespoň zčásti na investice zaměřené na digitalizaci a ekologizaci.

Financování předpokládané v Zelené dohodě pro Evropu se jevílo již před krizí jako zcela nedostačující k tomu, aby podpořilo transformaci v oblasti životního prostředí. Z tohoto důvodu je nezbytné zajistit pokračování fondu na podporu oživení ve formě fondu na podporu obnovy a transformace. Struktura intervencí a programů bude muset být nově definována, aby mohla být za přísnějších podmínek zaměřena na cíle v digitální oblasti a v oblasti životního prostředí. Jedno je třeba říci jasně: bez silné evropské podpory z posíleného rozpočtu, bez dalšího pokračování fondu na podporu oživení ve formě fondu na podporu obnovy a transformaci a bez větší svobody investic ze strany členských států nebude možné cíle klimatické neutrality do roku 2050 dosáhnout. Spolu s fondem na podporu obnovy a transformace musí být posíleny všechny evropské programy, především program Horizont Evropa, a musí být propojeny s vnitrostátními plány. Je třeba důkladně prověřit možnost revize předpisů o státní podpoře a fúzích s cílem urychlit transformaci průmyslu a podpořit vznik „evropských šampiónů“ prostřednictvím mobilizace většího množství finančních zdrojů a poskytování vhodných monitorovacích nástrojů, aby se zabránilo narušení jednotného trhu a dodavatelského řetězce.

Nesmí být podceňován rozsah, šíře a hloubka změn, které nás čekají. Co se týče například ocelářského průmyslu, který je zásadní pro celý řetězec strojírenství a automobilového průmyslu, k dekarbonizaci bude třeba: 1) poskytnout silné pobídky k výměně strojního vybavení a technologií; 2) poskytnout dotace na ceny plynu, které v současné době nejsou pro výrobu oceli konkurenceschopné; 3) zavést uhlíkovou daň na hranicích, aby se zabránilo znečišťujícím dovozům s nízkými náklady. Jak je vidět, pouze holistický a mimořádně nákladný přístup může zajistit přechod směřující ke snižování emisí, aniž by došlo k poškození evropského průmyslu.

Nástroje a metodiky – účinnější průmyslová politika

Zpráva navrhuje některé změny ve způsobu, jakým byla průmyslová politika dosud prováděna. Především je třeba zajistit analýzu dopadů před konečným uvedením každého nového pravidla do praxe. Zejména v první fázi je nemyslitelné zatěžovat průmysl v koronavirové krizi pravidly, která vyžadují nákladné úpravy. Ve druhé fázi bude třeba zřídit příslušné fondy, které transformaci podpoří.

Z hlediska metodiky zpráva rovněž doporučuje přijmout systém klíčových ukazatelů výkonnosti za účelem posuzování účinnosti nástrojů zavedených Unii.

V neposlední řadě navrhuje místo obvyklé podpory založené na nabídkách použít nástroj spolufinancování vnitrostátních systémů daňových zápočtů na podporu investic do výzkumu. Tato možnost, která by měla být rozšířena na všechny evropské nástroje a fondy, zaručuje lepší přístup pro malé a střední podniky a vyšší efektivitu a rychlost využívání finančních prostředků s nižšími administrativními náklady.